

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ БЕЗПЕЧНОСТІ М'ЯКОНАБИВНИХ ІГРАШОК ВИМОГАМ ТЕХНІЧНОГО РЕГЛАМЕНТУ

В роботі висвітлено питання щодо особливостей застосування технічного регулювання, зокрема процедури оцінювання відповідності безпечності м'яконабивних іграшок вимогам технічного регламенту. Проаналізовано законодавчо-нормативні акти, що регламентують особливості проведення процедур оцінювання відповідності іграшок. Охарактеризовано етапи проведення та послідовність виконання робіт з оцінювання відповідності іграшок м'яконабивних.

Ключові слова: іграшка, технічний регламент, оцінювання відповідності, декларація про відповідність, Національний знак відповідності, орган з Оцінки відповідності, технічний нагляд, уповноважений представник виробника.

О.З. МЫКУТЫН

Lviv Academy of Commerce

PECULIARITIES OF ASSESSING SAFETY CONFORMITY OF SOFT TOYS TO TECHNICAL REGULATIONS

The article deals with the issue of the application peculiarities of technical regulations, in particular the procedure of assessing the safety conformity of soft toys to the requirements of technical regulations. Laws and regulations that regulate the procedural peculiarities of safety conformity assessment of toys are analyzed. The stages and sequence of work concerning the safety conformity assessment of soft toys are characterized.

Keywords: toy, technical regulations, conformity assessment, declaration of conformity, National certification mark, conformity assessment bodies, technical supervision, authorized representative of the manufacturer.

Вступ

З виходом українських підприємств на зовнішній ринок та доступністю українського ринку для зарубіжних фірм, проблема якості продукції стала пріоритетною для вітчизняного товаровиробника. У розвинених країнах світу питання підвищення якості посідає провідне місце у забезпеченні конкурентоспроможності товарів культурно-побутового призначення, в тому числі й іграшок.

Від показників якості у галузі на сьогоднішній день залежить, чи зможе економіка України та її підприємства швидко інтегруватися у світове господарство, чи ввійде Україна у світове товариство як рівноправний партнер, або ж залишиться сировинним додатком. Успішна інтеграція українських підприємств неможлива без стабільної якості і на цій основі забезпечення конкурентоспроможності продукції є основним завданням виробників.

Постановка проблеми

На сьогоднішній день до торговельної мережі України для реалізації надходить багато товарів дитячого асортименту низької якості як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва. Більше 80% дитячих іграшок імпортується до нас з інших країн, переважно з Китаю, а матеріали, з яких вони виробляються, на жаль можуть містити підвищені концентрації небезпечних хімічних речовин. Тому іграшки повинні бути не тільки ідеологічно витриманими, педагогічно доцільними, художньо досконалими, відповідати фізичним та розумовим можливостям дітей, відповідати віку, статі, темпераменту дитини, а перш за все бути безпечними і гігієнічними [4].

Тому на даний час актуальними є питання щодо контролю за якістю та безпечністю дитячих іграшок зокрема шляхом застосування технічного регулювання, а саме здійснення оцінювання відповідності технічним регламентам. Таким чином доцільним є детальніше ознайомитись з особливостями процедури та етапами здійснення оцінювання відповідності м'яконабивних іграшок.

Результати та їх обговорення

З 2011 р. набрав чинності наказ № 425 Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики, яким дитячі іграшки були виключені з Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні. Скасування обов'язкової сертифікації іграшок відбулося у зв'язку із введенням в дію 26 квітня 2010 р. Технічного регламенту безпеки іграшок. Цей Технічний Регламент містить вимоги до фізичних, механічних, електричних, хімічних та санітарно-гігієнічних властивостей іграшок, а також обмеження за вмістом радіоактивних та легкозаймистих елементів та речовин [4].

Крім норм безпеки, яким повинні відповідати іграшки, розповсюджені на території України, даний документ визначає процедуру оцінки їх відповідності цим нормам, правила маркування та введення іграшок в обіг. Технічний Регламент безпеки іграшок розроблено відповідно до Директиви Ради Європейських Співтовариств від 03.05.1998 року щодо зближення законів держав-членів стосовно безпеки іграшок (88/378/ЕЕС).

Оцінку відповідності іграшки вимогам Технічного регламенту проводиться за вибором виробника або уповноваженого представника органу з оцінки відповідності. Зразок кінцевої продукції повинен бути досліджений і випробуваний на відповідність вимогам національних стандартів. Базою для виконання вимог

цього регламенту є перелік національних стандартів (табл. 1), які у разі добровільного застосування є доказом відповідності продукції вимогам Технічного регламенту з підтвердження відповідності безпеки іграшок [3].

Таблиця 1

Перелік національних стандартів

Позначення національних стандартів	Позначення європейських стандартів	Ступінь відповідності згідно з ДСТУ 1.7:2001	Назва стандарту
ДСТУ EN 71-1:2006	EN 71-1:1998	IDT	Безпечність іграшок. Частина 1. Механічні та фізичні властивості
ДСТУ EN 71-2:2005	EN 71-2:2003	IDT	Безпечність іграшок. Частина 2. Займистість
ДСТУ EN 71-3:2005	EN 71-3:1994	IDT	Безпечність іграшок. Частина 3. Міграція певних елементів
ДСТУ EN 71-4:2005	EN 71-4:1990	IDT	Безпечність іграшок. Частина 4. Набори для хімічних дослідів і подібних занять
ДСТУ EN 71-5:2005	EN 71-5:1993	IDT	Безпечність іграшок. Частина 5. Іграшкові набори, крім наборів для хімічних дослідів
ДСТУ EN 71-6:2005	EN 71-6:1994	IDT	Безпечність іграшок. Частина 6. Графічний попереджувальний символ позначення віку
ДСТУ EN 71-7:2008	EN 71-6:2002	IDT	Безпечність іграшок. Частина 7. Фарби для малювання пальцями. Вимоги та методи випробувань
ДСТУ EN 71-8:2006	EN 71-8:2003	IDT	Безпечність іграшок. Частина 8. Гойдалки, похилі жолоби та аналогічні іграшки побутового призначення для активних занять у закритих приміщеннях і на відкритому приміщенні

Під час прийняття рішення стосовно того, чи можна віднести продукцію до категорії “іграшка”, і чи підпадає вона під дію Регламенту, необхідно використовувати кілька ознак. Найважливіша ознака – можливість безпечної гри дитини іграшкою. При прийнятті рішення щодо того, належить продукція до іграшок чи ні, визначальними чинниками є:

- ігрова цінність як первинна функція призначення;
- маркування повинно визначати, для кого призначена продукція: або вікова адреса дитини, або позначення, наприклад, “Не є іграшкою!” чи “Для дорослих колекціонерів”.

Відомо, що введення іграшок у обіг дозволяється тільки якщо вони відповідають вимогам безпеки для життя та здоров'я споживачів у разі використання за призначенням за умови передбачуваної поведінки дітей.

Вимоги щодо безпечності іграшок у національних стандартах враховують розумовий та фізичний розвиток дітей, а також ступень ризику, якому вони піддаються. Вимогами стандартів до особливої групи ризику віднесена вікова група дітей від 0 до 36 місяців. Під час проведення робіт з оцінки відповідності іграшок для цієї групи дітей необхідно звернути увагу на важливі моменти [1,2].

Немовлята не можуть захистити себе від предметів, що потрапляють їм до рота чи розміщені навколо голови або шиї. Для того, щоб уникнути ризику удушення, іграшки для дітей цієї вікової групи повинні мати таку форму, щоб неможливо було охопити шию або голову, чіплятись за шию чи потрапляти до горла. Також ці іграшки не повинні надягатися через голову:

- малята стукають, вдаряють іграшками, а також кидають їх, бо це нормальний розвиток цього віку. Для того, щоб уникнути порізів, а також ризику удушення, іграшки повинні бути настільки міцними, щоб витримати таке поводження і не розвалитися на частини;
- маленькі діти смочуть, кусають та втягують до рота всі види іграшок. Для уникнення ризику асфіксії, іграшки повинні мати таку конструкцію, щоб діти не могли відірвати від них частину чи шматок;
- діти досліджують, збирають чи тягнуть до себе іграшки. Для уникнення ризику удушення, порізів та защемлення іграшки повинні бути сконструйовані так, щоб не відділялися дрібні частини, не було гострих кромек та кінців або розриву швів іграшки;
- діти використовують іграшки для того, щоб набути нових навичок, наприклад їздити на велосипеді чи вибиратися кудись. Щоб уникнути ризику падіння, іграшки повинні бути сконструйовані так,

щоб вони непередбачено не переверталися чи не обрушувалися.

Відповідальність за відповідність кожної уведеної в обіг іграшки вимогам Технічному регламенту згідно із законодавством несуть виробник або уповноважена ним особа або, якщо виробник або уповноважена ним особа не проводять діяльність на території України, особа, яка ввела іграшку в обіг.

Відповідність іграшки підтверджується нанесенням на кожну іграшку, та її пакування, на інструкцію з експлуатації або на інший супроводжувальний документ національного знака відповідності та ідентифікаційного номеру ООВ згідно з державним реєстром таких органів [5].

Нанесення національного знака відповідності, після виконання процедур підтвердження відповідності, є обов'язком виробника або уповноваженої ним особи, чи особи, яка вводить іграшку в обіг. Введення в обіг іграшок без нанесеного національного знака відповідності заборонено.

Для іграшок, які в межах одного типу можуть постачатися в різних моделях, проведення оцінки відповідності повинне підтвердити відповідність вимогам Технічного регламенту для всього модельного ряду. В кожному конкретному випадку, ООВ може прийняти рішення щодо достатності проведення оцінки окремої моделі (або декількох моделей), які в найбільш повній мірі відображають властивості та особливості даного типу іграшки.

Цей підхід можна застосовувати до іграшок, які виготовляються в різних модифікаціях (артикулах), що мають подібні характеристики, або до іграшок, що можуть бути розміщені на ринку в різних конфігураціях з різними характеристиками, які, однак, не впливають на параметри, що перевіряються під час проведення оцінювання відповідності продукції вимогам Регламенту.

Процедура оцінки відповідності в даному випадку полягає у наступному:

- представники ООВ вибирають модель іграшки, яка найбільш повною мірою відображає особливості та властивості конкретного модельного ряду іграшок;
- ООВ проводить оцінку відповідності для обраної моделі, причому вона повинна охоплювати всі вимоги Регламенту;
- у документах ООВ щодо реєстрації декларації про відповідність обґрунтовується вибір моделі, з тих які були використані під час проведення процедур оцінювання відповідності.

Оцінка відповідності іграшок вимогам Регламенту здійснюється із застосуванням процедур оцінки відповідності згідно з Технічним регламентом модулів оцінки відповідності та вимог щодо маркування національним знаком відповідності, які застосовуються в технічних регламентах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2003 р. № 1585.

У разі, коли процес виробництва іграшок відповідає вимогам національних стандартів, введення іграшок у обіг здійснює виробник, або уповноважена ним особа, оцінювання відповідності здійснюється з використанням модуля Аа (модифікований модуль А (внутрішній контроль виробництва) - А1 (внутрішній контроль виробництва і контрольовані випробування продукції), А2 (внутрішній контроль виробництва і контрольовані випробування продукції через довільні інтервали часу)). Послідовність робіт та дії під час проведення робіт з оцінки відповідності іграшок м'якоабивних за модулями А, А1, А2 наведені у таблиці 2 [6].

За цією схемою виробник або уповноважена ним особа повинен документально підтвердити, що виробничий процес та його контроль гарантують відповідність виробленої продукції встановленим до неї вимогам.

За бажанням заявника оцінювання відповідності може здійснюватися із використанням інших модулів, передбачених Технічним регламентом модулів оцінки відповідності, окрім модуля А.

За умов використання модуля А (А1, А2) виробник або уповноважена ним особа, після позитивних результатів контролю іграшок, що виготовлені, повинен нанести національний знак відповідності на кожній іграшці або її пакуванні згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1599 "Про затвердження опису та правил застосування національного знака відповідності", скласти декларацію про відповідність, а також підготувати технічну документацію, яка засвідчує відповідність іграшок вимогам Регламенту та проведення їх оцінювання перед введенням в обіг. Призначенням декларації є гарантування відповідності ідентифікованої іграшки кожного найменування встановленим вимогам, на які є посилання у декларації, а також чітке зазначення відповідальних за цю відповідність і декларацію.

Якщо декларація про відповідність надається на партію іграшок одного найменування, вона повинна поширюватись на кожну одиницю іграшки цієї партії. Якщо декларація про відповідність надається на іграшки одного найменування, які виробляють серійно протягом певного часу, вона повинна поширюватись на кожну одиницю іграшки, що призначені для постачання.

Форма і склад декларації відповідності оформляється у відповідності та по формі наведеній у Додатку 5 Технічного регламенту.

5 Технічна документація яка подається заявником повинна бути складена державною мовою на кожне найменування іграшки та містити:

- проект декларації;
- зразки маркування продукції;
- інші документи, що стосуються продукції, і видані центральними органами виконавчої влади згідно з їх повноваженнями (наприклад, висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи);
- найменування та місцезнаходження виробника;
- вичерпні дані стосовно процесу виробництва іграшки;

- підтвердження відповідності процесу виробництва вимогам національних стандартів (обстеження виробництва, атестація, сертифікована система управління якістю тощо);
- детальний опис дизайну (фото), достатній для її однозначної ідентифікації;
- затверджений згідно чинного законодавства зразок-еталон іграшки (для вітчизняного виробника);
- інформацію про основні конструктивні особливості та комплектність;
- інструкцію з експлуатації (при наявності);
- технічну картку на іграшку стосовно інформації про використані хімічні речовини;
- протоколи випробувань;
- підтвердження відповідності результатів таких випробувань вимогам національних стандартів.

Таблиця 2

Послідовність робіт та дії під час проведення робіт з оцінки відповідності іграшок м'яконабивних за модулями А, А1, А2

1. Назва та призначення модулів		
Модуль А (внутрішній контроль виробництва ПР)	Модуль А1 (внутрішній контроль виробництва і контрольовані випробування ПР)	Модуль А2 (внутрішній контроль виробництва і контрольовані випробування ПР через довільні інтервали часу)
2. Процес виконання		
В виконує зобов'язання стосовно ТД, виробництва ПР та контролю за ними для забезпечення відповідності ПР ТР, маркування та складання ДВ	Модуль А у сукупності з вимогою щодо проведення одного чи кількох випробувань однієї чи кількох характерних властивостей кожного зразка ПР з метою перевірки його відповідності вимогам ТР	Модуль А у сукупності з контролюванням і випробуванням ПР через довільні інтервали часу
3. Перелік документів В та вимоги до них		
ТД у складі: - загальний опис ПР за функціональним призначенням та застосуванням; - технічний проект з виробничими кресленнями, схемами елементів, складальних одиниць, принциповими електричними схемами; - описи та пояснення щодо креслень і схем; - перелік національних стандартів із зазначенням їх частин, які, в разі добровільного застосування, є доказом відповідності ПР вимогам ТР; - результати проектних розрахунків, випробувань; - протоколи випробувань.		
4. Залучення третьої сторони (ООВ)		
Не залучається		Може бути залучена до випробувань
5. Заключні документи та їх розробник		
В складає ДВ		
6. Порядок та відповідальні за маркування НЗВ		
УПВ наносить маркування НЗВ на кожний окремий зразок ПР		Так само як в модулі А з додатковим нанесенням ІН ООВ за його дозволом на кожний зразок ПР
7. Термін зберігання документів		
ДВ разом з ТД зберігається протягом 10 років після виготовлення останнього зразка ПР		

НД – нормативний документ; В – виробник; ВЛ - випробувальна лабораторія; ДВ – декларація про відповідність; ІН - ідентифікаційний номер; НД - нормативний документ; НЗВ - Національний знак відповідності; ОА - Орган акредитації; ОВ - обстеження виробництва; ООВ - орган з Оцінки відповідності; ПР – продукція; СУЯ - система управління якістю; ТД - технічна документація; ТЗ - технічне завдання; ТН - технічний нагляд; ТР - технічний регламент; ТУ - технічні умови; УПВ - уповноважений представник виробника

Технічну документацію разом з декларацією відповідності виробник або уповноважена ним особа повинні зберігати протягом трьох років з дати виготовлення останнього зразка іграшки, і надавати для перевірки у встановлених законодавством випадках.

Виробник або уповноважена ним особа несуть повну відповідальність за надану інформацію для декларування. Виробник повинен вжити заходи для того, щоб виробничий процес забезпечував відповідність виготовлених іграшок технічній документації і вимогам Регламенту.

У разі, коли виробник не застосував національні стандарти для виробництва іграшок оцінювання відповідності здійснюється з використанням модуля В (перевірка типу) в комбінації з модулем С (відповідність типові за результатами внутрішнього контролю виробництва), модулем С1 (відповідність типові за результатами внутрішнього контролю виробництва та випробування продукції) або модулем С2 (відповідність типові за результатами внутрішнього контролю виробництва та перевірки продукції через довільні інтервали часу) згідно з Технічним регламентом модулів оцінки відповідності та вимог щодо

маркування національним знаком відповідності, які застосовуються у технічних регламентах, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2003р. № 1585. За бажанням заявника оцінювання відповідності може здійснюватися із використанням інших модулів, передбачених Технічним регламентом модулів оцінки відповідності, окрім модулів А, А1, А2 [6].

Послідовність робіт та дії під час проведення робіт з оцінки відповідності іграшок м'яконабивних за модулями В, С, С1, С2 наведені у таблицях 3 та 4.

Таблиця 3

Послідовність робіт та дії під час проведення робіт з оцінки відповідності іграшок м'яконабивних за модулями В

1. Назва та призначення модулів
Модуль В (перевірка типу)
2 Процес виконання
1. Випробування зразка ПР 2. Оцінка відповідності технічного проекту ПР шляхом експертизи ТД і підтверджуючих документів та випробування однієї або кількох критичних частин зразка ПР 3. Оцінка відповідності технічного проекту ПР шляхом експертизи ТД та інших документів без випробування зразка ПР
3 Перелік документів виробника та вимоги до них
<ul style="list-style-type: none"> - Заявка на перевірку типу ПР; - ТД (тільки для пунктів 2 та 3 комірки 1); - Зразки ПР у кількості, що необхідна для проведення випробувань. ООВ може використовувати додаткові зразки продукції; - Документи, що підтверджують відповідність рішень технічного проекту (тільки для пунктів 2 та 3 комірки 1) вимогам ТР, якщо стандарти з переліку національних не застосовувались; - ТД повинна охоплювати всі стадії проектування, виробництва та застосування ПР, містити інформацію для встановлення його відповідності вимогам ТР а також: <ul style="list-style-type: none"> - загальний опис ПР; - технічний проект, виробничі креслення, схеми елементів, складальних одиниць, принципові електричні схеми; - описи та пояснення щодо креслень і схем та такі, що стосуються застосування ПР; - перелік національних стандартів із зазначенням їх частин, які, в разі їх застосування, є доказом відповідності ПР вимогам ТР; - результати проектних розрахунків, випробувань; - протоколи випробувань.
4. Залучення третьої сторони (ООВ)
<p>Залучається ООВ стосовно ПР для:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення експертизи ТД; - перевірки типового зразка ПР або кількох зразків з метою підтвердження факту їх виготовлення згідно з технічним проектом; - визначення елементів зразка ПР, спроектованих відповідно до вимог стандартів з переліку національних стандартів та без дотримання їх вимог; - проведення перевірки та випробувань, необхідних для оцінки правильності застосування стандартів з переліку національних; - проведення перевірки та випробувань для підтвердження відповідності прийнятих В рішень вимогам ТР, якщо стандарти з переліку національних стандартів не застосовувались; - узгодження із заявником місця проведення перевірки та випробувань; - оформлення звіту про оцінку, в якому наведені дані про проведену роботу та отримані результати. <p>Оприлюднення відомостей, що містяться у зазначеному звіті, забороняється, за винятком подання на запит органу, що його призначив.</p>
5. Заключні документи та їх розробник
<p>ООВ видає В сертифікат перевірки типу, у якому зазначаються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - найменування і адреса В; - результати проведених перевірок; - умови дії сертифіката (у разі необхідності); - дані, необхідні для ідентифікації перевіреного типового зразка ПР. <p>Будь-які зміни перевіреного типового зразка ПР, які підлягають додатковій перевірці, оформлюються у вигляді додаткового схвалення у формі додатка до оригіналу сертифіката перевірки типу.</p>
6. Порядок та відповідальні за маркування НЗВ
Не зазначено. Див. інші модулі, які застосовуються сукупно з модулем В
7. Термін зберігання документів
<p>ООВ зберігає до закінчення терміну дії сертифіката перевірки типу його копію разом з додатками та комплект документів, включаючи подані В.</p> <p>УПВ зберігає разом з ТД копію сертифіката перевірки типу та додатки до нього протягом 10 років після виготовлення останнього зразка ПР.</p>

Послідовність робіт та дії під час проведення робіт з оцінки відповідності іграшок м'яконабивних за модулями С, С1, С2

1. Назва та призначення модулів		
Модуль С (відповідність типові за результатами внутрішнього контролю виробництва)	Модуль С1 (Так само як в модулі С сукупно з вимогою щодо проведення одного чи кількох випробувань однієї чи кількох характерних властивостей кожного зразка ПР)	Модуль С2 (Так само як в модулі С сукупно з вимогою щодо проведення перевірки ПР під наглядом через довільні інтервали часу)
2. Процес виконання		
Виробник на підставі способів модуля В гарантує, що ПР відповідає його типовому зразку, зазначеному в сертифікаті перевірки типу, та вимогам ТР, який до нього застосовується	Так само, як в модулі С сукупно з випробуванням	Так само, як в модулі С сукупно з контролем ПР через довільні інтервали часу
3. Перелік документів В та вимоги до них		
Такі ж, що в модулі В		
4 Залучення третьої сторони (ООВ)		
Залучається до дій, пов'язаних з виконанням модуля В	Так само, як в модулі С сукупно з проведенням випробувань акредитованою ВЛ самого В або ООВ	
5. Заключні документи та їх розробник		
Такий же сертифікат ООВ як в модулі В. В або його УПВ складає ДВ з огляду на необхідність ідентифікації зразка ПР	Так само, як в модулі С	Так само, як в модулі С
6. Порядок та відповідальні за маркування НЗВ		
В або його УПВ наносить маркування НЗВ на кожний окремий зразок ПР, який відповідає типовому зразку ПР, зазначеному в сертифікаті перевірки типу, та задовольняє вимогам ТР		
7. Термін зберігання документів		
Так само, як в модулі В		

До заявки повинен додаватися зразок іграшки. У разі потреби для проведення перевірки уповноважений орган може вимагати надання додаткових зразків.

Технічна документація, що надається разом з заявкою, повинна містити:

- проект декларації;
- зразки маркування продукції;
- інші документи, що стосуються продукції, і видані центральними органами виконавчої влади згідно з їх повноваженнями (наприклад, висновок державної санітарно – епідеміологічної експертизи);
- детальний опис дизайну (фото), достатній для її однозначної ідентифікації;
- затверджений згідно чинного законодавства зразок-еталон іграшки (для вітчизняного виробника);
- інформацію про основні конструктивні особливості та комплектність;
- інструкцію з експлуатації (при наявності);
- технічну картку на іграшку стосовно інформації про використані хімічні речовини;
- перелік повністю або частково застосованих національних стандартів для виготовлення іграшки;
- інші документи, що можуть бути взяті до уваги.

ООВ проводить експертизу технічної документації з метою підтвердження, що зразок іграшки виготовлено згідно з наданою технічною документацією, а також проводить випробування для підтвердження відповідності продукції вимогам Регламенту. Кожний зразок кінцевої продукції повинен бути досліджений і випробуваний на відповідність вимогам національних стандартів [7].

Випробування продукції проводяться акредитованими випробувальними лабораторіями (центрами), у визнаній галузі яких передбачена можливість проведення випробувань за стандартами серії EN-71, ДСТУ EN 50088-2003 в повному обсязі.

У разі відповідності зразка основним вимогам Регламенту ООВ оформлює сертифікат перевірки типу і повідомляє про це заявника. У сертифікаті зазначається назва та адреса виробника, висновки про проведену перевірку, умови дії сертифіката перевірки типу, а також необхідні дані зразка іграшки для ідентифікації перевіреного типу.

До сертифіката повинен додаватися перелік технічної документації. Копія сертифіката зберігається в ООВ.

У разі відмови у видачі сертифіката перевірки типу ООВ викладає у висновку причини відмови і повідомляє про це заявника та центральний орган виконавчої влади, на який покладено виконання функцій технічного регулювання у визначених сферах діяльності.

Заявник повинен інформувати ООВ про всі модифікації перевіреного зразка іграшки, які повинні пройти додаткову перевірку, якщо такі зміни можуть вплинути на відповідність вимогам Регламенту. Дані

додаткової перевірки додаються до оригіналу сертифіката перевірки типу.

Після проведення перевірки виробник або уповноважений представник зберігає технічну документацію разом з копією сертифіката перевірки типу протягом трьох років після виготовлення останньої іграшки і подає їх на вимогу визначеним законодавством органам виконавчої влади.

У разі, коли виробник не є резидентом України та відсутній уповноважений представник, технічна документація та декларація про відповідність іграшок вимогам Регламенту зберігається особою, яка ввела іграшку в обіг.

Після проходження процедур оцінки відповідності виробник або уповноважена ним особа – резидент України, після отримання сертифікату перевірки типу, повинен здійснити маркування іграшок національним знаком відповідності і скласти декларацію про відповідність, в якій гарантує, що іграшки, які вводяться в обіг, відповідають зразку, який одержав сертифікат перевірки типу.

Декларування, облік та надання інформації щодо облікованих декларацій про відповідність здійснюється ООВ згідно з “Тимчасовим порядком обліку декларацій про відповідність та надання інформації щодо облікованих декларацій про відповідність”, затвердженим наказом Держспоживстандарту України від 06.03.2009 р. № 99.

Виробник повинен вжити заходів для забезпечення відповідності виробничого процесу виготовлення іграшок затвердженому зразку та вимогам Регламенту.

Висновки

Отже, впровадження технічного регламенту безпеки іграшок, який був прийнятий країнами ЄС, переводить перевірку показників якості та безпеки з площини держави у площину відповідності виробника та постачальника продукції. Це стало можливим завдяки врахуванню у стандартах усіх показників, які можуть впливати на безпеку іграшок та подальшого використання їх дітьми.

Таким чином виробники перед введенням іграшок в обіг зобов'язані забезпечити їх відповідність вимогам безпеки, встановленим у Технічному регламенті. Крім того, виробники також зобов'язані зберігати технічну документацію та декларацію про відповідність впродовж 10 років після введення іграшки в обіг.

Декларація про відповідність повинна містити інформацію, що підтверджує виконання вимог безпеки, встановлених у Технічному регламенті. При цьому складання виробником декларації про відповідність є підтвердженням його відповідальності за відповідність іграшки вимогам безпеки.

Література

1. Постанова КМУ Про затвердження Технічного регламенту безпечності іграшок № 515 від 11.07 2013 р;
2. Постанова КМУ План заходів із застосування технічного регламенту безпечності іграшок № 515 від 11.07 2013 р;
3. Наказ Мінекономрозвитку України Про затвердження переліку національних стандартів, добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності іграшок вимогам Технічного регламенту безпечності іграшок № 1336 від 11.11.2013 р.;
4. Царьова Н.С., Задорожний А.В. Стан безпеки дитячих іграшок в Україні / Н.С. Царьова, А.В. Задорожний // Одеська державна академія технічного регулювання та якості. Збірник наукових праць . – 2012. – № 1. – С. 30;
5. Віктор Архіпов Проблеми експертизи якості та безпечності дитячих іграшок при проведенні судово-товарознавчих експертиз [Електронний ресурс] / В. Архіпов. – Режим доступу: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/841?view=material;
6. Модулі оцінки відповідності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sert-zetc.lviv.ua/index.php/uk/otsinka-vidpovidnosti/moduli-otsinky-vidpovidnosti>;
7. Трусов О., Казанцева Н. Безпека іграшки – безпека дітей / О. Трусов, Н. Казанцева // Журнал «Стандартизація, сертифікація, якість». – 2013. – №3. – С. 36-39.

Literature

1. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine *Approval of Technical Regulations of Toys Safety* number 515 of 11.07 2013;
2. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine *Action Plan of the Application of Technical Standards List of Toys Safety* number 515 of 11.07 2013;
3. Law of the Ministry of Economic Development of Ukraine *The Approval of the National Standards list, the voluntary use of which may be perceived as evidence of toys conformity to the requirements of the Technical Regulations of toys safety* number 1336 of 11/11/2013 p.;
4. Tsariova N.S., Zadorozhnyi A.V. The safety situation with toys in Ukraine / N.S. Tsariova, A.V. Zadorozhnyi // Odesa State Academy of Technical Regulations and Quality – Collection of Scientific Papers number 1.: 2012 – P. 30;
5. Viktor Arkhipov. Issues of quality examination and safety of toys during forensic and commodity examinations [electronic resource] / Access: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/841?view=material;
6. Modules for conformity assessment [electronic resource] / Access: <http://sert-zetc.lviv.ua/index.php/uk/otsinka-vidpovidnosti/moduli-otsinky-vidpovidnosti>;
7. Trusov O., Kazantseva N. Toys safety – children safety / O. Trusov, N. Kazantsev // Journal "Standardization, certification, quality." 2013. – №3. - P. 36-39.

Рецензія/Peer review : 9.5.2015 р. Надрукована/Printed : 15.5.2015 р.
Стаття прорецензована редакційною колегією